

Kraków, dnia 22. maja 1921.

ROZKAZ Nr. 70.

TREŚĆ:

1. Mianowanie.
2. Przeniesienie.

4. Uregulowanie służby wart. w garnizonie krakowskim.
5. Zapotrzebowania map.
6. Odkomenderowanie podof. zaw. na kursy dokształcające.
7. Hurtownia sklepów żołnierskich DOGen. Kraków.
8. Podanie o przemianowanie majstrów wojsk.
9. Wykaz zaraźliwych chorób zwierzęcych.
10. Opłata akcyzowa.
11. Bezterm. urlopowanie chor. i podchor.
12. Demobilizacja (bezt. url.) szer., prowizorycznych podof. zaw.
13. Kurs dla sanitariuszy.
14. Zaopatrywanie się w surowice i szczepionki.

3. Przydziały.

II.

15. Zwalczanie zimnicy.
16. Nowy podział miejscowości na klasy.
17. Potrącenie zasiłku zwrot. zwalnających urz. cyw.
18. Norma paszy dla bydła.
19. Gospodarka nawozem stajennym.
20. Sposób przechowywania i konserwowania śledzi.
21. Procent od pożyczki »Odrodzenia« za miesiąc czerwiec 1921.
22. Ustawa kwater. austriacka — zastosowanie.
23. Unieważnienie dokumentów wojsk.
24. Poszukiwania.
25. Ogłoszenie.

I.

1. Mianowanie

30701 Vb.

Rozp. MSWojsk. Dep. II. L. dz. 2760/21., zostali mianowani zawod. starszymi majstrami wojsk.:

- 1) Sobotnicki Wiktor, przydzielony do Parku W. Kol. Nr. 1.,
- 2) Siódmał Józef, przydz. do Parku W. Kol. Nr. 1.,
- 3) Polański Tadeusz, z I. Baonu Kol.,
- 4) Hańtek Tadeusz z poc. panc. »Piłsudczyk«,

wszyscy przynależni ewid. do Baonu zap. 1. p. wojsk kolej.

- 5) Kuczma Jan, przynależny do C. Z. Uzbr. (Zbrojownia).

2. Przeniesienie.

28914 Va.

Pismem MSWojsk. Dep. I. Sekc. Piech. został chor. piech. Jan Mika z 13. p. p. przeniesiony do 20. p. p.

3. Przydziały.

31472 IV. Wet.

Służbę weterynaryjną w szw. zap. 8. p. ułanów i oddziałach lotniczych w Krakowie obejmuje lek. wet. rotm. Tesarz Jan z 8. p. ułanów.

30334 Va.

Rozporządzeniem MSWojsk. Dep. I. L. dz. 24385/Art. z 1921 r. został przeniesiony por. art. Wolski Tadeusz z 5. pap., pełniący ostatnio służbę w 10. pap., do 21 pap.

29840 Va.

Pismem MSWojsk. Sztab Oddz. V. Nr. 13748/2/1. został por. piech. Władysław Paśnik, odkomenderowany do Żandarmerji polowej, przydzielony ewidencyjnie do 20. pp.

30335/Va.

Pismem MSWojsk. Dep. I. Sekcja Piech. L. 24216. z b. r. został ppor. Augustyn Guzik z Okr. Szkoły podofic. Nr. 7. przydzielony ewidencyjnie do 4. psp.

II.

4.

Uregulowanie służby wartowniczej w garnizonie krakowskim. 7493/1. As.

Wobec ogromnego przeciążenia służbą wartowniczą 20. pp. 6. pap. i 6. Dac. tak, że niejednokrotnie niema ich kto zwolnić oraz celem umożliwienia powyższym oddziałom odbywania niezbędnego przeszkolenia, za-

rażam aż do wydania dalszych rozkazów w tym kierunku, by Dow. Obozu Warownego pociągało do służby wart. w równomiernym stosunku wszystkie w Krakowie załogujące oddziały wojskowe. Zwracam również uwagę, iż wskazana jest jak najdalej idąca oszczędność materiału ludzkiego oraz ekonomiczne używanie ludzi do służby wartowniczej.

Wszystkie niepotrzebne lub mniej potrzebne warty należy bezwarunkowo znieść względnie ilość posterunków ograniczyć do najkonieczniejszego minimum.

5.

Zapotrzebowania map. 7225/I. Ewid.

Ponieważ różne Dowództwa i oddziały zwracają się wprost do MSWojsk. o przydział map, zaznaczam, że zapotrzebowania takie należy skierowywać zawsze do DOGen. I. Wydz. Sztabu Ref. Ewid. i map.

6.

Odkomenderowywanie podof. zawod. na kursy doksztalcające. 21265/IIIb.

Rozkaz MSWojsk. Sztab Oddział I. Nr. 2784/Org. w sprawie odkomenderowywania podoficerów zawodowych na kursy doksztalcające, cytuję dosłownie.

Interes Armji wymaga, by podoficerom zawodowym ułatwić uzupełnianie wykształcenia i przez dopełnianie cenzusu inteligencji, oraz zdobyć odpowiedniego wykształcenia fachowego oficerskiego, umożliwić osiągnięcie stopni oficerskich.

Oddz. I. Szt. uważa za bardzo wskazane odkomenderowywanie podoficerów zawodowych na kursy doksztalcające: w ten sposób stwarza się możliwość zyskania dla Armji na stanowiska oficerskie dobrych sił fachowych.

Charakter podoficerów zawodowych i ich uposażenie regulują nie ulegające zmianom w drodze rozkazodawczej rozp. R. O. P. o podoficerach zawodowych z dnia 6. sierpnia 1920 r., oraz Ustawę tymczasową o uposażeniu osób wojskowych z dnia 29. października 1920 r.

Od chwili, gdy szeregowy otrzymał nominację na podoficera zawodowego, musi otrzymać uposażenie, przywiązane do jego charakteru i stopnia — bez względu na chwilowy przydział, normowany rozkazem. Odebranie podoficerowi zawodowemu należnych mu poborów z powodu odkomenderowania go na kurs doksztalcający sprzeciwiałoby się wspomnianym wyżej Ustawom i równałoby się obniżeniu w takiej formie, której nie przewiduje Rozp. R. O. P.

Podoficerów zawodowych, którzy uzupełnili cenzus wykształcenia, należałoby kierować do Szkół Podchorążych.

Tego rodzaju rozstrzygnięcie odpowiada intencjom, na których opiera się Rozp. R. O. P. o podoficerach zawodowych, oraz zasadom racjonalnego użytkowania inteligentnego materiału ludzkiego dla dobra Armji.

W związku z powyższym rozkazem polecam wszystkim Dowódcom umożliwić kształcenie się podoficerom zawodowym przez zakładanie w garnizonach kursów doksztalcających i przez udzielanie im jaknajdalej idącego poparcia.

7.

Hurtownia sklepów żołnierskich DOGen. Kraków. 31729/IIIb.

DOGen. Hurtownia sklepów żołnierskich uzyskała dwu milionowy kredyt w towarze.

Ponieważ zaś dalszy rozwój Hurtowni, a temsamem i sklepów żołnierskich zależy od szybkich obrotów, polecam sklepom żołnierskim czynić wszelkie zakupy w Hurtowni DOGen.

Mąkę i cukier otrzymają te sklepy żołnierskie, które wpłaciły udział w stosunku do jego wysokości i stanu formacji, przy której są zorganizowane, potwierdzonego przez dowódcę. Inne towary można nabywać w dowolnej ilości.

Hurtownia znajduje się w koszarach Kościuszki parter na prawo. Otwarta od 9—12 i 14 do 18, prócz soboty, niedziel i świąt.

8.

Podanie o przemianowanie majstrów wojskowych. 31200/IV. U.

W ślad za rozkazem DOGen. Nr. 66. pkt. 9. z dnia 15. maja 1921 r. przedłożą dotąd prowizorycznie mianowani majstrowie wojskowi wzgl. nowi kandydaci ryszniarze, puszkarze, pyrotechnicy, którzy dotychczas podali o przemianowanie ich na zaw. majstrów wojsk. nie wnieśli, podania o mianowanie ich zaw. majstrami wojsk. w myśl Dz. Rozk. Nr. 49/20. poz. 1009/3. drogą służbową do DOGen. Vb. Wydz. Szt. najpóźniej do dnia 5. czerwca br. Podania muszą być zaopiniowane i zaopatrzone we wszystkie załączniki w myśl rozk. DOGen. Nr. 218 z 1920 r.

9.

Wykaz zaraźliwych chorób zwierzęcych. 31473/IV. wet.

Jako załącznik do dzisiejszego rozkazu wydaje Wykaz zaraźliwych chorób zwierzęcych w Zach. Małopolsce za czas od 25/IV. do 5/V. 1921.

10.

Oplata akcyzowa. 4843/Va. D. Tajne.

Patent ces. z r. 1829 regulujący opłaty akcyzowe w t. zw. miastach zamkniętych obowiązuje dotychczas. Zatem jest każdy podróżny tak cywilny jak i wojskowy przybywający do takiego miasta obowiązany swój pakunek (ręczny lub багаж podróżny) zgłosić i dać zrewidować na dworcu kolejowym w danym Urzędzie akcyzowym, który pobiera w zastępstwie Państwa opłaty podatku linjowego.

11.

Bezterminowe urlopowanie chorążych i podchor. 29470/Vb.

MSWojsk. S. P. i U. Oddz. I. Szt. L. 15111/3304/I. z dnia 7. maja 1921 r.:

MSWojsk. (Sekcja Pob. i Uzup.) wyjaśnia, że podchorążych i chorążych rezerwowych, mianowanych z podoficerów niezawodowych, którzy nie składali zobowiązań do służby stałej w wojsku i nie zamierzają pozostać w wojsku w charakterze zawodowych, należy urlopować bezterminowo na ogólnych zasadach t. zn. jak podoficerów niezawodowych. Natomiast bezterm. urlopowaniu nie podlegają chorążowie zawodowi, mianowani z podoficerów zawodowych oraz ci z pośród chorążych rezerwowych względnie podchorążych, którzy złożyli odnośne zobowiązania do służby stałej w wojsku.

12.

Demobilizacja (bezterm. urlopowania) szeregowych, prowizorycznych podoficerów zawodowych, którzy nie otrzymali definitywnej nominacji na zawodowych. 30477/Vb.

Rozkaz MSWojsk. Oddz. I. Sztabu Gen. Nr. 5009/Org. z dnia 10. maja br.:

W ślad za rozkazem MSWojsk. Oddział I. Sztabu 10786/Org./20. pkt. 4 »Instrukcji« (Rozkaz Nr. 198/20. DOGen. pkt. 11.) dla uniknięcia zapytań, wyjaśnia MSWojsk.:

Podoficerowie zawodowi, mianowani na podstawie poprzednich, prowizorycznych rozkazów, którzy dla braku wymaganych obecnie warunków nie uzyskali definitywnej nominacji na podoficerów zawodowych i przez to utracili posiadany dotąd prowizorycznie charakter zawodowych, zatrzymując szarżę, podlegają wszystkim ogólnym rozkazom, odnoszącym się do szeregowych niezawodowych.

Tem samem w stosunku do nich mają moc obowiązującą wszystkie rozkazy o demobilizacji względnie bezterminowym urlopowaniu szeregowych.

Równocześnie zwracam uwagę na rozkaz MSWojsk. S. P. i U. 111310/1659/I. (Rozkaz DOGen. Nr. 60. pkt. 8.), który winien znaleźć jak najszersze zastosowanie.

13.

Kurs dla sanitariuszy. 5674/San.

Z dniem 30. maja odchodzą z Kadry Komp. zapas. Sanit. 5. do oddziałów szeregowi, którzy ukończyli kurs sanit., prócz tych którzy zostali przeznaczeni na kurs podoficerski, po ukończeniu którego dopiero zostaną oddani do dyspozycji oddziałów.

Z dniem 1. czerwca rozpoczyna się w kadrze Komp. Zapas. Sanit. nowy kurs wykształcenia dla szeregowców Sanit. Oddziały winny przysłać kandydatów na 3 dni (28. V.) przed rozpoczęciem kursu kompletnie polowo wykwapowanych (pasy, plecaki, chlebaki) umundurowanie, a szczególnie buty winny być całkiem nowe. Żołnierze przysłani w lichym umundurowaniu będą bezwzględnie odesłani z powrotem.

Z dniem 1. czerwca rozpoczyna się również nowy kurs dla podoficerów sanitarnych (dla tych, którzy mają już za sobą kurs szeregowców sanitarnych, lub obznajmieni są ze służbą fachową sanitarną). Na kurs ten należy przysłać szeregowych tylko takich, którzyby ze względu na cenzus ogólny wykształcenia, oraz na poziom swój moralny nadawali się na podoficerów. Komplet i umundurowanie jak wyżej.

Żołnierze nadesłani mają być zaopatrzeni w karty zaopatrzenia i ekwipunkowe i zwrotne, wyciąg z księgi ewidencyjnej i księgi kar, oraz opinię D-cy dla kandydatów na kurs podoficerski.

Kurs dla szeregowców san. trwać będzie od 6 do 8 tygodni, dla podoficerów sanitarnych 12 tygodni; po ukończeniu kursu żołnierze zaopatrzeni w świadectwa będą odesłani z powrotem do swych oddziałów.

14.

Zaopatrywanie się w surowice i szczepionki. 5482/San.

MSWojsk. Dep. VI. Nr. 13133/2. Hyg. z dnia 4. V. 1921.:

Znajdujące się w obrębie OGen. Kraków Oddziały i Zakłady Wojskowe winny zaopatrywać się w szczepionki i surowice ochronne i lecznicze wyłącznie w Centr. Śląd. Sanit. w Warszawie za pośrednictwem Okręgowej Składnicy Sanit. w Krakowie, która winna dbać stale o uzupełnienie zapasu szczepionek i surowic stosownie do istotnych potrzeb.

• 15.

Zwalczanie zimnicy. 5759/San.

MSWojsk. Dep. VI. San. L. 14674/21. Hig. z dnia 12. V. 1921 r.:

W ostatnich tygodniach zwiększyła się niepomniernie liczba zachorowań na zimnicę zarówno w wojsku jak i wśród ludności cywilnej. Obserwowane dotychczas przypadki należą prawie wyłącznie do dobrotliwej postaci zimnicy trzeciaczki, w której śmiertelność równa się niemal zeru. Jednakowoż jest rzeczą możliwą iż powracający uchodzący i jeńcy zawleką do nas i złośliwą postać zimnicy podzwrotnikowej. Z tego względu konieczne są już teraz energiczne środki zaradcze i musi być prowadzona równocześnie akcja zapobiegawcza jak w wojsku tak i wśród ludności cywilnej.

Akcja zwalczania zimnicy w wojsku powinna zmierzać w czterech kierunkach, a mianowicie, ku:

- 1) gruntownemu leczeniu chorych i nosicieli pasożytów,
- 2) podawaniu zapobiegawczo chininy w miejscowościach malarycznych (patrz przepisy San. 9 par. 145).
- 3) stosowaniu siatek ochronnych osobistych i okiennych w miejscowościach, gdzie panuje zimnica,
- 4) niszczeniu komarów.

Ten ostatni punkt programu walki w naszych warunkach może być skuteczny tylko w bardzo ograniczonym zakresie, a to ze względu na olbrzymie koszty, jakie za sobą pociąga.

Natomiast punkt 3 powinien być wzięty pod rozwagę w oddziałach, gdzie zachodzą liczne zachorowania na zimnicę. W tym wypadku należy zaopatrzyć w siatki ochronne okienne możliwie wszystkie pomieszczenia gdzie są rozlokowani żołnierze. Bezwzględnie należy zaopatrzyć w siatki okna we wszystkich szpitalach. Wreszcie żołnierze, którzy pełnią warty w nocy w miejscowościach malarycznych, powinni być zaopatrzeni w rękawice i w siatki ochronne na twarz, zabezpieczające od pokąsań przez komary.

Największy wysiłek powinien być skierowany na punkt 1-szy programu, t. j. na leczenie chorych zimniczych i nosicieli pasożytów.

Rozpoznawanie zimnicy napotyka niekiedy na znaczne trudności, a to z tego powodu, że przebiega ona częstokroć w postaci nietypowej, »skrytej«, n. p. w postaci zaburzeń przewodu pokarmowego, uporczywych bólów głowy, neuralgii, stanów niedokrwistości, zaburzeń nerwowych, mocznicy itp., przy nietypowym stanie gorączkowym, a niekiedy nawet przy temperaturze normalnej. Wobec tego należy w każdym przypadku niewyjaśnionego stanu gorączkowego, nawet krótkotrwałego, posyłać krew na szkiełkach do Okręgowej Pracowni Bakteriologiczno-Chem. (patrz przepisy San. 8. o braniu krwi na zimnicę). Należy również zarządzić zbadanie krwi w każdym przypadku choroby nie wyjaśnionej, przebiegającej nawet bez podwyższonej ciepłoty, gdzie możnaby podejrzewać tło malaryczne.

Po stwierdzeniu zimnicy chorzy i nosiciele mają być koncentrowani na osobnych oddziałach w szpitalach wojskowych i tam leczeni (w odmianie par. 143 San. 9). Na oddziały dla chorych zimniczych należy przeznaczać pokoje możliwie widne i czyste bez ciemnych zaułków, przepierzeń, zbyt licznych mebli itp. miejsc zacienionych, gdzieby mogły się ukrywać komary we dnie. Okna w tych pokojach powinny być zaopatrzone w gęste siatki druciane (względnie muslinowe).

Po przyjęciu chorego na oddział malaryczny do szpitala, ma być wypełniony kwestionariusz według załączonego wzoru.

Kwestionariusz należy odesłać niezwłocznie drogą służbową do Departamentu Sanitarnego.

Leczenie powinno mieć na celu nie tylko usunięcie napadów zimnicy, ale również całkowite wyjałowienie krwi z pasożytów zimniczych, tak

aby żołnierze zakażeni zimnicą nie stali się później rozsładnikami choroby w oddziałach wojskowych i wśród ludności cywilnej.

Leczenie rozpada się na dwa etapy:

- 1) leczenie ataków zimnicy,
- 2) leczenie następowe.

Leczenie ataków zimnicy przeprowadza się w szpitalu przez podawanie w ciągu 5 dni (lub w razie potrzeby dłużej) chininy (chinini muriatu lub sulfurici) trzy—cztery razy dziennie po 0.5. Najlepiej podawać chininę przed jedzeniem i dać choremu do popicia wodę zakwaszoną kwasem solnym. Przed rozpoczęciem leczenia należy podać lekki środek czyszczący. W ciągu tych pięciu dni chory musi bezwzględnie pozostawać w łóżku.

W przypadkach ciężkich, gdzie należy działać szybko, trzeba uciec się do wstrzykiwań wśródmięśniowych lub dożylnych chinopiryny lub chinin-uretanu. W razie gdy chinina zawodzi, można próbować podawania błękitu metylenowego, względnie stosować salvarsan.

Po upływie tych 5 dni o ile gorączka spadnie i stan chorego na to pozwala, można rozpocząć leczenie następowe.

Leczenie następowe polega na podawaniu chininy przez dwa kolejne dni w tygodniu po 1 gramie (z rana i wieczorem po 0.5 chinini muriatu lub sulfurici przed jedzeniem). Chininę należy podawać w obecności lekarza, bacznie aby żołnierz rzeczywiście połknął podany proszek, gdyż praktyka wykazuje, iż żołnierze po przebyciu ataków, uważają już siebie za zdrowych i nie chcą przyjmować lekarstwa, wypływając częstokroć podany proszek. Dla kontroli można niekiedy uciec się do badania moczu odczynnikiem Tanret'a (patrz przepisy San. 9. par. 145).

W pozostałe dni tygodnia należy choremu zastrzykiwać arszenik w postaci matrium kakodylicum (0.05—0.1); u osobników z wyraźną anemią — podawać żelazo.

Leczenie następowe przeprowadza się w szpitalu w ciągu jednego miesiąca a następnie jeszcze przez jeden miesiąc ma być ono przeprowadzone w oddziale przez lekarza oddziałowego. W tym celu przy wypisywaniu chorego ze szpitala należy go zaopatrzyć w orzeczenie lekarskie, w którym podać szczegółowo przebieg leczenia, dotychczas przeprowadzonego. Żołnierz po przybyciu do oddziału ma natychmiast zameldować się lekarzowi oddziałowemu, który bierze go na ewidencję i przeprowadza dalszy ciąg leczenia następowego.

W czasie leczenia w oddziale chory powinien być codziennie badany możliwie dwukrotnie przez lekarza i powinien mieć dwa razy dziennie zmierzoną temperaturę. Oprócz tego należy raz tygodniowo posłać krew do pracowni do zbadania pasorzyty. W razie gorączki lub stwierdzenia we krwi pasorzytów, chory ma być ponownie odesłany do szpitala.

W czasie leczenia następowego w szpitalu i w oddziale chory powinien być używany do lżejszych robót i ćwiczeń o ile stan jego zdrowia na to pozwala. Nie należy jednakowoż używać takich żołnierzy do zajęć na powietrzu otwartym po zachodzie słońca a zwłaszcza do wart nocnych.

W czasie leczenia następowego mogą być udzielane tylko krótkie urlopy do domów, na dwa trzy dni, do miejsc niezbyt odległych. Przepustki na wyjście z koszar należy wydawać tylko do zachodu słońca. Urlopy dłuższe i zwolnienie z wojska nie może nastąpić przed ukończeniem leczenia następowego.

Zapotrzebowania na siatkę drucianą do okien na chinin-uretan, kakodylat sodu i t. p. należy kierować za pośrednictwem Okręgowej Składnicy do Centralnej Składnicy Sanitarnej.

Karta badania chorego na zimnicę.

1. Nazwisko, imię i wiek chorego,
2. Stopień wojskowy,
3. Przydział,
4. Jak dawno w wojsku,
5. Gdzie przebywał w ciągu ostatniego roku (wymienić wszystkie miejscowości i daty aż do czasu przybycia do szpitala),
6. Czy chorował dawniej na febrę? Kiedy i jak przebiegała choroba?
7. Stan choroby obecnej:
  - a) początek (kiedy i jaki?),
  - b) objawy subiektywne:
  - c) objawy obiektywne (płuca, serce, brzuch, gł. wątroba i śledziona, powłoki zewnętrzne, temperatura i t. d.),
  - d) badanie krwi,
  - e) czy był leczony i jak?

Data . . . . .

Podpis lekarza . . . . .

Szpital . . . . .

Oddział . . . . .

Zanotować w naprowadzonych rozkazach, w Dz. Rozk. Nr. 43/915. z

1920 r. art. 57. w rozkazach DOGen. Nr. 175/42. i 203/16. z 1920 r. tudzież w indeksach rozkazów Kom. Gospod.

Tem samem traci moc obowiązująca z dniem 1. kwietnia 1921 r. pkt. 22. rozkazu DOGen. Nr. 220. z 1920 r.

17.

Potrącenie zasiłku zwrotnego zwalnianych urz. cyw. 24054/Int. Nal.

Na skutek redukcji personelu urzędniczego, zarządzanej odnośnymi rozkazami DOGen., został już i jeszcze ma być zwolniony cały szereg urzędników i urzędniczek cywilnych, którzy pobrali swego czasu zasiłki zwrotne w myśl rozk. DOGen. 205/18 z 1920 r., a których termin spłaty odroczone do pierwszego (1) sierpnia 1921 r.

Na zapytanie Intendencji, jak uregulować kwestję zwrotu powyższych zasiłków przez urzędników cywilnych, zwalnianych ze służby przed terminem płatności pierwszej raty, a więc przed 1. VIII. b. r., jakoteż zwalnianych i po tym terminie, jednak zanim zdolali całkowicie zasiłek zwrócić, rozporządziło MSWojsk. Dep. VII. Gosp. reskryptem L. 39458/N. z 29. IV. 1921 r. następująco: Zasiłek zwrotny pobrany w myśl rozk. MSWojsk. 100760/N. z 1. XI. 1920. (Rozk. DOGen. 205/18. z 1920) należy zwalniającym ze służby pracownikom (funkcjonariuszom państwowym) potrącić z przysługującego im ostatniego wynagrodzenia.

Należy bowiem przypuszczać, że zwalnianie pracowników z powodu redukcji personelu nie odbywa się z dnia na dzień, lecz według z góry przewidzianego planu, wobec czego przełożona władza ma możność wypowiedzenia pracy nawet na jeden miesiąc naprzód i właśnie z wynagrodzenia za ten ostatni miesiąc pobraną pożyczkę potrącić.

Gdyby wszakże tego rodzaju postępowanie natrafiało na poważne trudności, n. p. pracownik znajduje się w bardzo krytycznym położeniu materialnym i pozbawienie go poborów za cały miesiąc, postawiłoby go w położeniu bez wyjścia, względnie pracownik taki nie przyszedłby więcej do pracy, może przełożona władza zażądać złożenia zobowiązania na piśmie, że pobraną pożyczkę dany pracownik zwróci w kilku określonych ratach już po ustąpieniu ze służby.

Gdyby i na tego rodzaju załatwienie sprawy dany funkcjonariusz się nie zgodził, pozostaje tylko droga sądowa.

Odnosnie do osób wojskowych obowiązuje rozkaz DOGen. 205/18. z 1920 r. ust. przedostatni.

W razie konieczności skierowania sprawy na drogę sądową zwracam uwagę na dziennik rozk. wojsk. 36/784 z 1920 r. art. 7. zał. 2. rozk. DOGen. 196/20 z 1920 r. Przepisy o wierzytelnościach skarbowych w szczególności że prawo dochodzenia pretensji na drodze sądowej przysługuje Działowi Kontroli Gospodarczej, to też tam skierować należy doniesienia.

Zanotować w rozkazie DOGen. Nr. 205/18. z 1920 r. i w indeksach rozkazów Komisji Gospodarczych.

18.

Norma paszy dla bydła. 24515/Int. Żywn.

W zmianie tabeli »C« ogłoszonej w Dz. Rozk. Nr. 39/19. p. 1266. ustanawiam aż do ustalenia ogólnych norm żywnościowych następującą normę paszy dla bydła w wymiarze dziennym:

1) Dla wołów roboczych:

- 2 kg. paszy treściwej,
- 6 kg. paszy okopowej,
- 6 kg. siana,
- 5 kg. słomy ozimej na sieczkę,
- 3 kg. woliny lub trocin na podściółkę.

Półowę racji siana zastąpić można w miesiącach letnich trawą, licząc za 1 kg. siana 7 kg. trawy świeżo koszonej lub pastwisko z łąk pastwinych w wymiarze 25 m² na sztukę.

2) Dla bydła rzeźnego:

- a) w porze zimowej od 1. października do końca kwietnia:
  - 1 i pół kg. otrąb,
  - 5 kg. paszy okopowej,
  - 6 kg. siana,
  - 4 kg. słomy ozimej na sieczkę,
  - 3 kg. woliny lub trocin na podściółkę.
- b) w porze letniej od 1. maja do końca września:
  - 1 kg. otrąb,
  - 2 kg. siana,
  - 3 kg. słomy ozimej na sieczkę.

3 kg. woliny lub trocin na podściółkę.

Nadto żywić należy bydło rzeźne w porze letniej wypasami z łąk pastwinych, przeznaczając na każdą sztukę dziennie 36 m² powierzchni łąki (pastwiska). W braku odpowiednich pastwisk podawać należy świeżo koszoną paszę zieloną (trawę) w ilości 40 kg. dla jednej sztuki dziennie.

W braku pastwisk oraz paszy zielonej podawać należy pełną rację paszy zielonej dla bydła rzeźnego w porze zimowej od 1. października do końca kwietnia.

3) Dla krów wysoko cielnych począwszy od 6 miesiąca stanu cielnego i karmiących:

Norma paszy jak dla krów mlecznych (Dz. Rozk. Nr. 12/20. p. 291).

UWAGI: Ziemiaki należy podawać gotowane lub sparzone, pomieszczone z sieczką. Surowe ziemiaki można podawać z konieczności, lecz pokrajane w kostki wypłukane w czystej wodzie i zmieszane z sieczką. Ziemiakami bowiem pokrajanymi w płatki, bydło często się dławi, z powodu przyklepania się płatków do błony śluzowej przełyku.

Podawanie surowych ziemiaków przez czas dłuższy powoduje zatrucie u krów mlecznych, zmniejszone wydzielanie mleka.

Do mieszaniny sieczki i ziemiaków należy dodać soli (bydłęcej) w ilości 20 gr. na każde 5 kg. ziemiaków.

Ziemiaki zmarznęte winny być wypłukane w zimnej wodzie, dobrze słonej, poczem bezzwłocznie gotowane lub parzone. W porze zimowej należy ziemiaki płukać w ciepłej izbie.

4) Hodowla cieląt w zakładach wojskowych nie powinna mieć miejsca. — Cielęta winny być sprzedawane rolnikom. W razie niemożności sprzedaży rolnikom, należy cielęta użyć na mięso.

Normy powyższe obowiązują z dniem 21-go maja 1921 r.

19.

Gospodarka nawozem stajennym. 24434/Int. Żywn.

W myśl rozkazu Min. Spraw Wojsk. Dep. VII. Gosp. L. 118981/Z. IV. z 22. XII. 1920 r. należy odtąd gospodarka nawozem stajennym do Dowództw Garnizonów i Obozów Warownych. Rozkaz ten przytoczony powyżej brzmi:

Polecam wydać rozkaz D-twom Garnizonów i Obozów Warownych, żeby wszelki zwierzęcy nawóz, znajdujący się w posiadaniu ich pododdziałów był odstawiony ewentualnie zabierany, za każdorazowym pokwitowaniem, przez wojskowe Gospodarstwa Rolne lub Zarządy uprawiające grunta przykoszarowe.

W kwitach ma być uwzględniona: 1) Data wywozu, 2) Nazwa Instytucji zabierającej nawóz, 3) Nazwa Oddziału sprzedającego nawóz, 4) Ilość zabranych paro- lub jednokonných wozów nawozu.

Nie zabrany przez te instytucje nawóz ma być przez oddziały sprzedawany w drodze publicznej licytacji w drodze wnoszenia ofert bezzwłocznie tylko rolnikom lub ogrodnikom, posiadającym ewentualnie działawym gruntem.

Nabywcy winni mieć poświadczenie stwierdzające, że faktycznymi posiadaczami ewent. dzierżawcami gruntów. Pośrednictwo winno być wykluczone (zaś rozk. tut. L. dz. 36123/Ż.).

Do wnoszenia ofert wezwie reflektantów rolników i ogrodników Komisja, składająca się z oficera prowiantowego i pierwszego złotnika Kom. Gosp. Zawarte umowy podlegają zatwierdzeniu przez D-cę Garnizonu ewent. Obozu Warownego (dla ujednolajnienia cen).

Przy zawieraniu umowy kupujący musi złożyć kaucję, wysokość której określa D-ca Garnizonu w zależności od miejscowych warunków i wartości wyprodukowanego nawozu w ciągu dni piętnastu.

Wzór umowy jako załącznik.

20.

Sposób przechowywania i konserwowania śledzi. 24684/Int. Żywn.

Rozporządzenie MSWojsk. Dep. VII. Gosp. L. 38993/Żywn. III. z dnia 24. kwietnia 1921 r. ogłaszam w całej osnowie:

Celem uniknięcia olbrzymich strat, jakie Skarb Państwa ponosi wskutek częstego psucia się śledzi, wynikającego w wielu wypadkach z nieumiejętnego przechowywania i konserwowania, podaję do wiadomości i bezzwłoczne zastosowania się sposób przechowywania i konserwowania śledzi w beczkach:

1) Po odbiorze transportu przeprowadzić należy przegląd obrczy na beczkach, gdy okaże się koniecznem, uskutecznić należy bezzwłocznie reparacje obrczy lub zamianę i jeśli skutkiem tego wylała się chociaż niewielka ilość łagi (rozczynu) jak najszybciej dolać takową.

2) Beczki z obręczami znajdującymi się w porządku dokładnie opukać, przy dźwięku wysokim, niezbędnym jest dolanie lagi.

3) Zamagazynowane beczki należy układać na leżąco w niewielu rzędach (2 3).

4) Beczki ze śledziami nie mogą być bezwarunkowo wystawione na działanie promieni słonecznych.

5) Przygotowany rozczynek lagi, powinien zawierać nie mniej jak 25% soli: Potrzebną zawartość procentową soli wskazuje w sposób prymitywny lecz pewny ziemniak średniej wielkości, przebitý gwoździem dług. 2 cale, utrzymujący się na powierzchni rozczyńcu.

21.

Procent od pożyczki »Odrodzenia« za miesiąc czerwiec 1921 r. 9673 DK G.

Procent pożyczki »Odrodzenia« mający być ściągnięty na 1. czerwca 1921 r. wynosi:

Od pożyczki krótkoterminowej:

Od wpłaty 100 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 2 Mk. 10 fen.

Od wpłaty 500 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 10 Mk. 49 fen.

Od wpłaty 1000 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 20 Mk. 97 fen.

Od wpłaty 5000 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 104 Mk. 86 fen.

Od wpłaty 10000 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 209 Mk. 72 fen.

Od pożyczki długoterminowej:

Od wpłaty 100 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 85 fen.

Od wpłaty 500 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 4 Mk. 24 fen.

Od wpłaty 1000 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 8 Mk. 47 fen.

Od wpłaty 5000 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 42 Mk. 36 fen.

Od wpłaty 10000 Mk. należy ściągnąć 1. czerwca b. r. 84 Mk. 72 fen.

Zaległe raty należy natychmiast wpłacić do Oddziału Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w Krakowie.

22.

Ustawa kwaterunkowa austriacka — zastosowanie. 9590/Dz. Bud. Kwat.

Według telegraficznego komunikatu MSWojsk. Oddz. IV. Sztabu L.

5051/21. Rada Ministrów uchwaliła, iż po wygaśnięciu ustawy kwietniowej z 8. IV. 1919., ogłoszonej rozk. DOGen. Nr. 51.1042/19., obowiązuje ustawa kwaterunkowa austriacka z 11. VI. 1879. oraz ustawa kwat. uzupełniająca z 29. VIII. 1895.

Wniosek przedłużenia ustawy kwietniowej z podwyższonym wynagrodzeniem kwaterowego, przyjęty na Radzie Ministrów został przedłożony Sejmowi do uchwalenia.

Nowa ustawa o kwaterunku jest w opracowaniu.

23.

Unieważnienie dokumentów wojsk. 26383/Vb.

Jako załącznik do dzisiejszego rozkazu wydaje Wykaz unieważnionych dokumentów wojskowych.

24.

Poszukiwania.

30314 VI.

Sąd Wojskowy Lubelskiego Okręgu Generalnego ściga podchorążego Kowalskiego Franciszka.

Wyż wymieniony jest urodzony w r. 1897 w Brodach powiat Wadowice, wyznania rz.-kat., z zawodu urzędnik w Brodach.

Należy wdrożyć poszukiwania za wymienionym i oddać go w razie ujęcia najbliższej władzy wojskowej celem odstawienia go do Aresztu Załogi w Lublinie, w każdym razie zaś o wyniku dochodzeń względnie zarządzeniach Sąd powyższyawiadomić do L. cz. Dsk. K. 693/19.

4967/II/Dei. Poui.

Wszystkie formacje i zakłady, w których znajdował się plut. Adam Figiel z Krakowa, przebywający obecnie w niewoli bolszewickiej, podadzą niezwłocznie wszystkie o nim dane Wydziałowi II. Sztabu DOGen. Kraków.

(—) Osiński,

gen.-por. — dowódca Okr. Gen.

3 zał.

25.

Czytelnictwo z zakresu wojskowości w Polsce. 31730 IIIb.

W ślad za tut. rozkazem Nr. 35/21. oraz Nr. 39/21., podaję do wiadomości, iż w ostatnich tygodniach wyszło 2. wydanie »Historji wojennej Polski« ppłk. Huperta Lwów—Warszawa 1921, oraz cenna broszura tegoż autora »Podstawowe pojęcia historji wojennej« — Warszawa Arct 1921.

Nadto polecam broszurę kpt. Józefa Andrzeja Teslara: »O wartościach i znaczeniu polskiej kultury wojskowej« — Krakowska Spółka Wydawnicza, Kraków 1921, która w treściwym, chronologicznie zebrany i podany zarys omawia z głębokim zrozumieniem tak ważny problem dla każdego żołnierza W. P.

Cena księgarska tej broszury 30 Mkp. za egzemplarz; dla nabywających ją w Wyd. IIIb. Sztabu DOGen. 20 Mkp.

Kraków.

Dodatek do Rozkazu Nr. 70.

Załącznik do L: 26383/V.b.

W y k a z

unieważnionych, zagubionych lub skradzionych dokumentów.

L.p.	Nazwisko właściciela dokumentu	Przydział	Nazwa dokumentu	Nr	Data wystawienia	Dokument zaopatrzony okrągłą pieczęcią
1.	Józef Homa	PKU.1.psp. N.Sacz	karta odroc.	-	26/3 1920	PKU.1.psp. w N.Sacz
2.	Leon Attesländer	PKU.20.pp. Krak	"	122	21/7 1920	PKU.20.pp. w Krakowie
3.	Antoni Miechowicz	"	"	9	5/8 1920	"
4.	Józef Sobanski	"	"	25	1/7 1920	"
5.	Fryderyk Samogyj	"	"	174	15/7 1920	"
6.	Gazda Wincenty	"	"	698	22/3 1920	"
7.	Nawrocki Jakób	"	"	6	5/8 1920	"
8.	Plut. Tadeusz Piszczek	"	Tymcz. zasw. demob.	1739/ Ew.	28/XI 1920	Bat. zapas. 3.psp.
9.	Ryba Andrzej	PKU. Tarnów	karta zwoln.	140	-	"
10.	Wróblewski Jan	"	karta urlop.	-	-	Bat. zapas. 16.pp. w Tarnowie
11.	Kościelniak Tomasz	PKU.1.psp. N.Sacz	karta odroc.	-	12/7 1920	PKU.1.psp. w N.Sacz
12.	Wyszowski Walenty	"	"	-	18/3 1920	"
13.	Kurdziel Józef	Kadra Szw. zap. Dj. Tab. Nr. 5.	karta bezterm. urlop.	-	15/11 1920	Kadra Szwadr. zap. Dj. Tab. Nr. 5. w Krakowie
14.	Funk Aron	PKU. Sanok	karta urlop.	-	21/9 1920	PKU.2.psp. w Sanoku
15.	Hrycko Iwan	"	karta odroc.	-	6/3 1920	"
16.	Matiow Dmytro	"	"	-	11/10 1920	"
17.	Szafranski Wilhelm	"	Tymcz. Karta odroc.	-	październik 1920	"
18.	Bury Kupcio	"	karta zwoln.	1007	32/2 1920	"
19.	Dym Chaim	"	karta odroc.	1078	15/9 1920	"
20.	Czajkowski Józef	"	karta urlop.	-	9/2-1 1920	Bat. zap. 3.psp. w Bielsku
21.	Bycio Antoni	"	"	-	12/11 1920	Bat. Zap. Kowińskiego pułku p.
22.	Grzyb Jan	"	karta odroc.	-	4/3 1921	PKU. Sanok
23.	Fedor Kornafel	"	"	-	6/3 1920	PKU. Sanok

24.	Tymko Antoniów	PKU. Sanok	Karta odroc.	-	6/3 1920	PKU. Sanok
25.	Michał Derewecki	"	"	-	18/II 1920	"
26.	Czerniga Iwan	"	Karta nr. 100.	460	19/9 1920	4. psp. w Cieszyńcu
27.	Bakalik Maksy- milian	"	"	33	-	2. psp. w Sanoku
28.	Hrycuniak Nykola	"	"	533	1/IX 1920	PKU. 2. psp. w Sanoku
29.	Antoszkiewicz Teofil	"	"	1414	25/IX 1920	5. Baon Saperów w Krakowie
30	Appel Henryk	Kadra 3. zap. w. wart. i etap. Nr. V.	Tymcz. zaswied- czenie	4417	-	Baon zap. Wojsk. Wart. i etap. Nr. V. w Krakowie

Załącznik do L: 31473/IV.Wet.

Wykaz

panujących zaraźliwych chorób zwierzęcych za czas od 25.kwietnia
do 5.maja 1921.

Pryszczycyca:

Powiat : Gorlice : Mszanka

" Grybów; Stróże niżne,

" Limanowa; Męcina, Stara Wieś, Wysokie,

" Lisko; Wetlina.

Waglik:

Powiat: Nowy Sącz: Kłęczany,

Nosaczyna:

" Brzesko: Słona, Wola Przemyk,

" Kraków: Giebułtów, Sciejowice,

" Nowy Targ : Nowy Targ. Świerzb u koni:

" Brzesko, Biskupice Radł., Charzewice, Jurków, Okocim, Pojawie, Przybysławice,
Strzelce, Wielkie, Szczuprowa, Zaborów,

" Jasło: Osiek.

" Kolbuszowa: Huta tarnow., Kolbuszowa - Górna., - Dol., Kosowy, Lipnica, Majdan,
Ranisów, Raniszów, Trześń, Werynia.

" Nowy Sącz: Dąbrowa, Jazowsko, Kobyle-Gródek, Łącko, Naściszowa, Nowy Sącz,
Swiniański, Trzetrzewina, Witowice. Doln., Zabełcze.

" Sanok: Pakoszówka, Pielnia, Srogów Górny, Załuż.

" Wieliczka: Bierzanów, Bodzanów, Bogucice, Dobranowice, Gdów, Koźmice Wielkie,
Krzyszkowice, Łazany, Siepraw, Stryszowa, Węgrzce Wielkie.

" Żywiec: Jeleśnia.

Wścieklizna:

" Bochnia: Sobolów, Słonka,

" Brody: Brody, Szmyrów.

" Brzesko: Wojnicz.

" Jasło: Bożyska.

" Lisko: Habkowce, Wola Michowa.

Załącznik do L:24434/Int.Żywn.

U m o w a

Miedzy D-twem . . . . . a p./imię,nazwisko,zawód miejsce zamieszka-
nia/ . . . . .
. . . . . o kupno i sprzedaż nawozu.

1/ D-two . . . . .sprzedaje p. . . . .nawóz
gotowy znajdujący się . . . . . i mający się
tam wyprodukować do dn. . . . . za obustronnie ugodzoną
ceną w kwocie . . . . . za parokonną furę nawozu.

2/ Kupujący obowiązuję się gotowy już nawóz wywieźć najpóźniej do
dnia . . . . . a po uprzątnięciu tego zabierać sukce-
sywnie nawóz w ten sposób by miejsca,przeznaczone na składanie go nie były
nigdy przepełnione,a przynajmniej raz na tydzień oczyszczone zupełnie
/ w celu dezynfekcji/.

3/ Kupujący zna jakość nawozu i nie będzie sobie rościł żadnych pre-
tensyj odnoszących się do tejże.

4/ Należność za nawóz reguluje p. . . . .
w Komisji Gospodarczej : . . . . . wpłacając każdego
1-go -15-go miesiąca taką kwotę za jaką w przybliżeniu będzie mógł wywieźć
nawozu w ciągu tego czasu.

Na sumę wpłaconą otrzyma p. . . . .
každorazowo pokwitowanie.

5/ Kaucja złożona w sumie . . . . . przy zawarciu
umowy służy na ubezpieczenie dotrzymywania jej.Po upływie kontraktu kupujące-
mu kaucja ma być zwróconą.

6/ W razie niedotrzymania przez kupującego zobowiązania wypływającego
z ust.2.lub 4.sprzedający ma prawo uważać kaucję za przepadłą i umowę zer-
wać.

Podpisy.